

Sprekers schrijven...

www.gezondverstandavonden.nl

Sprekers en spreeksters tijdens de Gezond Verstand Avonden zullen datgene wat hen bezig houdt hier met je delen.

Vandaag schrijft Margreet Andriol, spiritueel coach, acupuncturist en huisarts. Margreet verzorgt voor de GVA een tweetal lezingen met als titel: 'Geef kinderen wortels, geef de wereld vleugels' en 'Gezond Verstand in de school'.

Leerplicht ... voor wie ???

Margreet Andriol
Astroloog Kindertolk® Onderwijstolk® IkLeerAnders-coach

Wij leven in een tijd waarin de wereld volop in beweging is. We spreken over Economische crisis en Arabische lente, de Maya's zijn aan een nieuwe kalender begonnen en astrologen praten over het begin van het Watermantijdperk.

De wereld is in 2012 dan misschien niet vergaan, maar toch wel volop in verandering.

En bij iedere omwenteling hoort chaos, niet altijd fijn, maar noodzakelijk om een nieuwe orde te laten ontstaan.

In deze woelige wereld wordt een hele nieuwe generatie kinderen geboren.

Zij zijn het die de wereld van de toekomst bevolken en gestalte zullen geven. Zij zijn het die ons over de brug van het heden loodsen naar een nieuwe maatschappij.

Is het een wonder dat kinderen die nu geboren worden bijzondere kinderen zijn?

In een wereld die aan het wakker worden is, zijn zij degenen die al wakker zijn!

Dat maakt het voor hen niet gemakkelijk. Maar ook wij, de volwassenen die hen opvoeden hebben te appelleren aan leer- en ontwikkelingsvragen waar we zelf niet mee zijn grootgebracht.

En dat is enerzijds een handicap en anderzijds een enorme groeikans.

*Niet de bijzondere kinderen zijn het probleem,
maar het feit dat wij hen in de spiegel van onze beperkte opvatting van de wereld vervormd waarnemen.
Henning Köhler*

Wat betekent dit voor het onderwijs?

Het onderwijs zoals we dat kennen bereidt onze kinderen er op voor een bijdrage te leveren aan een wereld, die gebaseerd is op een economisch en industrieel model (zie onderwijswet 1806, aangepast in 1857).

En het lijkt er op dat naarmate de economie terug loopt het onderwijs vermagerd tot een toetsbaar geheel, en intelligentie degradeert tot een vooringenomen idee over verbaal en wiskundig denken.

Scholen mogen alleen nog opleiden tot wat maatschappelijk nuttig is. De school is letterlijk en figuurlijk een 'school' geworden ... als een school vissen waarin we niet onze eigen kleur kunnen bekennen, maar eenvormig moeten zijn. In een dergelijke setting kunnen we ons alleen ontplooiën volgens een gemiddelde maat, een anoniem radertje in een groter geheel.

En kinderen laten ons steeds krachtiger merken dat ze niet meer echt enthousiasme kunnen opbrengen.

Sprekers schrijven...

www.gezondverstandavonden.nl

Dat ze deze school ervaren als een zware leer-plicht. En in plaats van te luisteren naar de geweldige boodschap die ze hebben te brengen, labelen we hen met ADHD, PDD-NOS en dyslexie.

Het is duidelijk dat – ondanks veel inzet van onderwijsgeevenden, ondanks werkelijk goed bedoelde pogingen de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, ondanks vele vakbekwame mensen op de werkvloer – het tijd is voor een nieuwe visie, nieuwe impulsen en een andere structuur van ons onderwijs. De effectiviteit van aanpassingen binnen de oude kaders is achterhaald. Wat nodig is, zijn fundamentele veranderingen.

En zoals dat vaker gaat bij hervormingen ... die beginnen van onderaf. Veel onderwijsgeevenden zoeken al andere wegen, maar voelen zich daarin nog vaak gedwarsboemd door het huidige onderwijsbeleid.

*Wat vertel je kinderen, opdat ze vol verlangen uitzien naar de dag van morgen?
opperhoofd Seattle*

Doen, voelen en denken

Alle leren gaat door middel van doen, voelen en denken. In het proces van volwassen worden ligt de nadruk steeds op één van de drie.

De kinderlijke ontwikkeling is grofweg te verdelen in 3 fasen. Elke fase is fundamenteel voor de volgende en daarom kan er niets uit dit proces worden overgeslagen.

- ✓ De lichamelijke verzelfstandiging van 0-6 à 7 jaar. Leren gaat in deze fase voornamelijk door DOEN. Het kind leert kruipen, lopen, eten, zindelijk worden, praten enz. ... door eindeloos te dóen.
- ✓ de sociaal-emotionele verzelfstandiging tot 12 à 14 jaar. Het basisschoolkind is nieuwsgierig, wil uitgedaagd worden, wil zijn wereld vergroten, groter en slimmer worden. VOELLEN, het hart, staat centraal in deze fase, er is een emotionele betrokkenheid bij leren en kinderen willen creatief onderzoeken.
- ✓ De mentaal rationele verzelfstandiging tot 18 à 21 jaar. Naast doen en voelen ligt de uitdaging vooral op het mentale vlak.
En gaandeweg dit proces ontwikkelen kinderen hierin een persoonlijke voorkeur.

In lijn daarmee ontwikkelt zich ons brein

Aan het begin van ons leven leren we vooral met de rechter hersenhelft.

Ons denken is driedimensionaal, ruimtelijk inzicht ontwikkelt zich, leren is beleven met ons hele wezen en totaal in het moment. In deze periode zijn we allemaal beelddenker, want beelden zijn totaler dan woorden en taal moet zich nog ontwikkelen. Logisch dat we in deze fase leren door dóen.

In de basisschoolleeftijd vormt zich het tussenschot tussen de rechter – en linkerhersenhelft.

**Geef Kinderen Wortels ...
... Geef de Wereld Vleugels**

Sprekers schrijven...

www.gezondverstandavonden.nl

Het rechtsgeoriënteerde leren wordt langzaam geïntegreerd met de linkerkant. Het zou logisch zijn de lesstof daaraan aan te passen en het aanbod langzaam te verschuiven van primair - naar secundair denken. Dat betekent:

van beleven → naar beredeneren

van totaalbeeld en overzicht → naar gestructureerd informatie opbouwen en detail

van ritme en ordening → naar planning en organisatie

van beelden → naar woorden en cijfers.

Verbeelding en creativiteit zijn kwaliteiten van het rechterbrein en passen buitengewoon goed bij leren vanuit het hart, want betrokkenheid bij wat je leert verdwijnt snel als je merkt dat er maar één antwoord op een vraag mogelijk mag zijn.

Vanaf een jaar of 11 à 12 is het tussenschot tussen linker- en rechterbrein gevormd en vanaf dat moment wordt het linksgeoriënteerde leren steeds interessanter.

Pas dan heeft het ook zin om te toetsen, omdat kinderen dan kunnen leren van hun fouten. Eerder toetsen, als een kind nog in de totaalbeleving zit, kan averechts werken. Iets 'fout doen' kan nog niet goed onderscheiden worden van 'fout zijn', en slechte toetsuitslagen ondermijnen zo het zelfvertrouwen.

Natuurlijk zullen er verschillen blijven.

Kunstenaars, musici, gevoelige en intuïtieve mensen zullen een voorkeursdenken houden voor het rechterbrein, en zij die goed kunnen omgaan met tijd, planning en structuur, zullen van nature meer linksgeoriënteerd zijn. Maar net als het lopen op twee benen, is ook het samenwerken van linker- en rechterbrein handiger en makkelijker.

En dat is het beste gewaarborgd bij het volgen van de natuurlijke ontwikkelingslijn.

Welke behoeften hebben kinderen dan t.a.v. onderwijs?

Kijkend naar het bovenstaande is het kind in de basisschool gebaat bij een veelzijdige en ervaringsgerichte vorming. Als lesmethodes in de basisschoolleeftijd aansluiten bij ontwikkeling via het hart, zal een kind vanzelf evolueren naar de volgende fase.

Mijn kritiek op het hedendaagse onderwijs (in ieder geval op het hedendaagse onderwijsbeleid) is, dat we na, of zelfs al tijdens de kleuterperiode, radicaal overgaan op het linksgeoriënteerde leren.

Eigenlijk wordt hiermee een fase overgeslagen die een fundament zou moeten zijn voor een natuurlijke ontwikkeling.

Dat heeft gevolgen. Onnatuurlijk leren is minder leuk en zorgt voor meer uitval.

Ken Robinson beschrijft in zijn boek 'Het Element':

"De wereld verandert sneller dan ooit tevoren. Dit vraagt om een nieuwe kijk op menselijke groei en ontwikkeling. We hebben nieuwe ideeën nodig over talent, intelligentie en creativiteit."

'Het element' beschouwt hij als het punt waar natuurlijke passie en natuurlijk talent elkaar ontmoeten. Als mensen in hun element zijn, zijn ze het meest zichzelf, het meest geïnspireerd en halen ze het beste uit zichzelf.

De vraag is niet "Hoe intelligent ben je"?

maar: "Hoe ben je intelligent"?

Onderwijs van nu richt zich op aanpassing van het individu aan de bestaande samenleving.

Onderwijs van de toekomst zou zich moeten richten op de ontwikkeling van het individu, dat zijn unieke kwaliteiten kan inbrengen in een zich ontwikkelende samenleving.

We hebben geen idee hoe de maatschappij van de toekomst er uit zal gaan zien, weten niet waar we onze kinderen op moeten voorbereiden.

Wat we wél kunnen doen is hen stimuleren het beste uit zichzelf te halen.

Dat kunnen we niet voor hen bedenken, we kunnen er alleen de voorwaarden voor scheppen.

Sprekers schrijven...

www.gezondverstandavonden.nl

*It's vital when educating our children's brains, we do not neglect to educate their hearts
Dalai Lama*

Het probleem is de oplossing

Omdat kinderen van nu zoveel leer – en opvoedingsvragen hebben, waar we (nog) geen adequaat antwoord op hebben, loopt het aantal leer- en gedragsproblemen hoog op.

Als ouders of onderwijzers bij mij komen met die problemen kunnen we meestal wel zien hoe dat opgelost zou kunnen worden.

Maar dan ... de juf werkt niet mee, de school kan niet anders, de ouder weet niet hoe, de situatie is niet zo dat ... Telkens weer kom ik er achter dat je tegen grenzen aanloopt als je bedéinkt hoe je zou moeten handelen.

En vaak zie ik dat een probleem zomaar kan verdwijnen, als je alleen maar de boodschap die dit kind je geeft, hebt begrepen. Je hoeft dan niet meer te bedenken wat je moet, je doet het vanzelf

anders, je handelt van nature in plaats vanuit bedachte strategieën.

Met andere woorden:

Als we de leer-en gedragsproblemen van onze kinderen nu eens zouden beschouwen als boodschappen en zien dat zij ons misschien wel confronteren met onze blinde vlekken, dat wat we niet (meer) zien?

En voor wie is dan die spiegel bedoeld? Voor de ouders, de school? de maatschappij?

Er zijn nog nooit zoveel kinderen met ADHD geweest ... misschien 'vertellen' zij ons wel dat we onze Aandacht verkeerd Definiëren en ons Hyper Druk maken om zaken die niet echt belangrijk zijn ...

Er al de kinderen die maar niet kunnen stoppen met gamen ... vertellen zij ons dat we in een schijnwereld leven, en het contact met de echte doorleefde ervaringen missen?

Het is een interessant perspectief ... zien dat het niet de kinderen zijn waar iets mee mis is, maar dat zij óns misschien wel vertellen wat er mis is.

De methode PresentChild® is een methode die de effectiviteit van dit uitgangspunt al heeft bewezen. In mijn praktijk én in mijn eigen leven zie ik daar dagelijks de voorbeelden van.

*De eerste keer word je opgevoed door je ouders, de tweede keer door je kinderen
Janita Venema – grondlegster methode PresentChild*

Samenvattend

Kinderen van nu zijn onze gidsen naar de toekomst. Zij nemen een fundamenteel andere energie mee, maar spiegelen energieën, die ook in ons leven en vaak niet tot ontplooiing zijn gekomen.

Met hun gedrag en problemen schudden zij die delen in ons wakker en helpen ons daarmee op micro – en macroniveau tot heelwording en ontwikkeling. Zij brengen ons in beweging.

Voor het schoolsysteem betekent dit, dat wij hen onderwijs moeten geven dat bij de ontwikkeling van hun hersenen past, minder lineair, minder vanuit planning en structuur, meer mee stromend en focussend op hun uniciteit, meer aansluitend op hun totaalbeleving en sensitiviteit, meer bewégend. Dat kan, als scholen een inspirerend veld zijn waar kinderen hun unieke Zijn en hun unieke intelligentie creatief kunnen ontdekken.

Daarmee scheppen zij de voorwaarden waarin kinderen zich kunnen ontwikkelen tot competente volwassenen, die gestalte kunnen geven aan een samenleving die anders is dan de onze, maar waarin zij thuishoren.

---

*Onderwijs is niet het vullen van een vat, maar het aansteken van een vuur
Plutarchus*

Sprekers schrijven...

www.gezondverstandavonden.nl

www.margreetandriol.nl

meer weten over methodiek PresentChild? www.presentchild.com

andere interessante links:

www.ileeranders.nl

www.beeldenbrein.nl

interessante boeken:

Het Element, Ken Robinson

Ik denk in Beelden, jij onderwijst in woorden, J. Freed